12-га СНЕЖНЯ—

ВЫБАРЫ

НАРОДНЫХ СУДДЗЯЎ.

УСЕ—НА ВЫБАРЫ!

Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА імя Ул. І. ЛЕНІНА

№ 36 (623) Пятніца, 10 снежня 1965 г. Год выдання XVIII Цана 1 кап.

Напярэдадні выбараў маладых выбаршчыкаў нашага універсітэта студэнтаў-фізікаў УЛАДЗІМІРА ЧУДАКОВА, УЛАДЗІМІРА КУЗНЯЦОВА, ГЕНАДЗЯ БУСЛАВА, ПЯТРА ПАЛЕШЧУКА можна часта сустрэць каля агітпункта. Хлопцы будуць выбіраць упершыню.

6 снежня 1965 года адбыўся Пленум Цэнтральнага Камітэта КПСС.

Пленум заслухаў і абмеркаваў даклады намесніка Старшыні Савета Міністраў СССР, старшыні Дзяржплана СССР тав. Н. К. Байбакова «Аб народнагаспадарчым плане СССР на 1966 год» і міністра фінансаў СССР тав. В. Ф. Гарбузава «Аб бюджэце СССР на 1966 год».

Пленум абмеркаваў пытанне аб пераўтварэнні органаў партыйна-дзяржаўнага кантролю ў органы народнага кантролю. Па гэтаму пытанню зрабіў паведамленне Першы сакратар ЦК КПСС Л. І. Брэжнеў.

Па абмеркаваных пытаннях Пленум прыняў адпаведныя пастановы.

Пленум выбраў тав. У. В. Шчарбіцкага кандыдатам у члены Прэзідыума ЦК КПСС.

Пленум выбраў тав. І. В. Капітонава сакратаром ЦК КПСС.

ВУЧЫЦЦА—НАСТОЙЛІВА ПРАЦАВАЦЬ!

Першая экзаменацыйная сесія! Гэта як бы другі тур уступных экзаменаў ва універсітэт. І вельмі многа залежыць ад таго, як вы, таварышы першакурснікі, асабліва тыя, што прыйшлі да нас на вучобу проста са школы, здасце іх. Вы, відаць, ужо зразумелі, што патрабуецца ад студэнта: «Вучыцца — настойліва працаваць». Але ці навучыліся ўжо вы рацыянальна гэта рабіць?

Трэба ўважліва слухаць лекцыі, актыўна працаваць на ўсіх лабараторных занятках: яны вучаць, як самастойна адкрываць тыя ці іншыя заканамернасці, вывады, якія на лекцыях вы слухаеце па сутнасці пасіўна. І — галоўнае — трэба самім працаваць над кнігай: чытаць, канспектаваць, параўноўваць, удумвацца і проста завучваць, запамінаць. Заўсёды памятайце: лекцыі павінны дапамагчы вам зразумець вузлавыя і найбольш цяжкія пытанні, звязаць прыватныя моманты ў сістэму; лабараторныя заняткі павінны навучыць вас працаваць рукамі, мець мажлівасць убачыць уласнымі вачыма многія працэсы, зразумець іх да канца.

Чытаць толькі падручнікі — мала: па шэрагу раздзелаў яны звычайна адстаюць ад сённяшняга дня навукі. Каб быць у курсе новых дасягненняў, чытайце навукова-папулярную літаратуру, часопісы «Навука і жыццё», «Веды—сіла», «Здароўе», брашуры таварыства «Веды» і іншыя.

Вы навучаецеся ў вну, і гэта вучоба вельмі адрозніваецца ад школьнай. Навучанне ідзе тут комплексна. Лекцыі вы слухаеце ў прафесараў і дацэнтаў. На лабараторных занятках часта размова ідзе, як быццам зусім аб іншым. Трэба быць сканцэнтраваным, добра арганізоўваць выкананне сваіх заданняў, займацца сістэматычна, каб улавіць увесь аб'ём і ўсю сістэму ведаў, якія прапануе вам універсітэт.

Сёння, напрыклад, вывучаць біялогію нельга без паглыблення ў фізіку і хімію, без ведання матэматыкі. Без гэтага не пазнаеш не толькі біяфізікі, але і многіх іншых біялагічных дысцыплін.

Універсітэцкая адукацыя адрозніваецца якраз тым, што дае шырокія магчымасці кожнаму ўвайсці ў навуковую працу, адчуць яе і цяжкасці і асалоду, авалодаць яе прыёмамі і метадамі. Але ведайце, што без працы—штодзённай, напорыстай, не заўсёды захапляльнай, можа, нават і нуднаватай, без яе вялікасці працы стаць сапраўдным спецыялістам вы не зможаце.

На біяфаку ў нас добрыя ўмовы для росту: на ўсіх кафедрах працуюць таленавітыя вучоныя, вядомыя не толькі ў нашай краіне, але і за мяжой прафесары і акадэмікі: Т. Н. Годнеў, Г. Г. Вінберг, П. Ф. Ракіцкі, Н. В. Турбін, П. А. Буланаў, А. Н. Іпацьеў, Г. С. Юньеў і іншыя.

Таварышы першакурснікі! Непрыемна псаваць добры настрой першых сустрэч, але і нельга прамаўчаць: не будзьце слабахарактарнымі, не бойцеся пайсці супраць ільвывай таварыскасці, калі яна цягне вас у балота абыякавасці да навукі, да важных надзённых спраў.

І асабліва маё слова да студэнтаў-камуністаў: не забывайце, таварышы, аб сваёй авангарднай ролі. І гэта павінен памятаць не толькі камуніст — першакурснік, а і кожны студэнт-камуніст. Быць заўсёды ў авангардзе—ваша задача.

У заключэнне хачу сказаць: зайздрошчу Вам, Вы—на пачатку дарог, і якімі яны будуць, усё залежыць ад Вас. Вы шчаслівыя!..

Е. П. КЕСАРАВА,
доктар, прафесар, сакратар партбюро біяфака.

КАЛІ ЗВІНІЦЬ АПОШНІ ЗВАНОК

Сёння на гістарычным факультэце гавораць аб дзвюх падзеях. Асабліва шмат аб першай. Пяцікурснікі, яны падрыхтавалі канцэрт мастацкай самадзейнасці, і выступілі з ім у дзень, калі студэнцкі званок празвінеў для іх у апошні раз.

На сцэне гучалі песні. Іх выконвалі Кіра Ліпская, Алег Мярцвішчаў, Уладзімір Навіцкі і Жэня Зінкевіч. А колькі было прачытана вершаў! Ды вось на сцэне Анатоль Збрыцкі і Міша Маргішвілі выканалі матроскае «Яблычка». Цёпла сустрэлі ў зале і студэнцкія інтэрмедыі. Пад гром воплескаў першакурснікі падносілі сваім старэйшым калегам кветкі.

З незабыўнымі словамі звярнуўся да выпускнікоў дэкан факультэта П. З. Савачкін:

— Хутка настане для вас той доўгачаканы дзень, калі вы як маладыя спецыялісты зробіце свае першыя самастойныя крокі ў жыццё. Яно цяпер будзе для вас экзаменатарам. І мне хочаца, каб поспехі ў вас былі заўсёды добрыя...

А яшчэ на гістарычным факультэце пачалася экзаменацыйная сесія. І зноў гэта датычыцца студэнтаў-пяцікурснікаў: яны першымі адкрылі зімнюю сесію на факультэце і маюць на сваім ліку ўжо два здадзеныя экзамены. Першыя іх поспехі радуюць і выкладчыкаў і студэнтаў. Тут няма ніводнай «нездавальняючай». Н. Тамашэвіч, Л. Шохан, Л. Мусіч здалі абодва экзамены на «выдатна».

Ідуць у шэрагу першых і многія іншыя студэнты групы. Ля дзвярэй, як спаконвеку, балельшчыкі. Экзамен самы сур'ёзны — асновы дзяржаўнага права.

Валя Бялявіна — расхваляваная.

— Ну, як? Здала?

Дзяўчаты і хлопцы зазіраюць у заліковую кніжку. Буйнымі, акуратнымі літарамі выведзенае «выдатна» вырывае з іх грудзей гул захаплення.

Наперадзе ў пяцікурснікаў — дыпломныя работы. Мы зробім усё, каб напісаць іх, як найлепш.

**Я. БАРАНОЎСКІ,
студэнт V курса гістарычнага факультэта.**

Да паслуг студэнтаў біяфака—багаты заалагічны музей.

СПРЭЧКА ІДЗЕ

Хведар Калеснікоўіч
(І-шы курс, філфак).

— Выдумалі вы свайго Віталія В., а Іван — нейкая недарэчнасць, калі сам пра сябе такое гаворыць!..

Аляксандр Сцефановіч
(аспірант).

— Гутарку пра двойку і тройку трэба весці. У аспірантуры, калі ты атрымаеш тройку па спецыяльнаму прадмету — проста механічна з яе выбываеш. Тройка па спецдысцыпліне!! Які ж ты спецыяліст!! А ці ж не спецыяльныя дысцыпліны вывучае студэнт. Тройку, я лічу, яшчэ горшай ацэнкай, чым двойка. Студэнт застаецца студэнтам, але падрыхтаванасць троечніка да працоўнай дзейнасці благая.

Мікалай Гальчанюк
(ІІ-гі курс, гістфак).

— Вы крытыкуеце студэнтаў за тройкі. А ці падлічылі, колькі часу студэнты маюць на падрыхтоўку да экзаменаў. Мы вельмі загружаны: лекцыі, семінары, грамадская работа. Праблема тройкі — гэта праблема даць студэнту больш вольнага часу, больш давяраць яму самому і даваць частку матэрыялу для самастойнай апрацоўкі. На лекцыях нам часта разжоўваюць вядомыя ісціны, у якіх няцяжка разабрацца без лектара. Час на гэта траціцца, а выйгрыш нязначны. Студэнт павінен зразумець, што яго першы абавязак — вучоба. Калі ён сам сябе не будзе трымаць у дысцыпліне, не будзе адчуваць адказнасці за свае поспехі — ніякая крытыка, ніякія куратары яму не дапамогуць.

ЗІМА КЛІЧА!

У гэтым годзе 270 студэнтаў і супрацоўнікаў нашага універсітэта адпачывала ў спартыўна-аздараўленчым лагеры на возеры Нарач. Сонца, вада былі іх неразлучнымі сябрамі. 230 студэнтаў прайшлі ў турысцкіх паходах па маршрутах Салігорск, Гомель, Гродна, Мазыр, Белавежская пушча, Брэсцкая крэпасць, Каўказ, Крым.

Усё гэта было летам.

Непрыкметна падкралася зіма з яе люстраным катком, рыпучым пад лыжамі снегам. Ці паменшыліся маршруты адпачынку нашых студэнтаў і супрацоўнікаў цяпер?.. Не! Наадварот — іх пабольшала!..

Амаль кожную раніцу ў нядзелю электрычкі і аўтобусы вывозяць за горад малады народ у цёплых світэрах, з лыжамі на плячах. Іх чакае заснежаны лес, новая лыжня. Снег любяць усе: і маладыя і больш сталыя. Таму ўжо цяпер мясцком нашага універсітэта плануе шматлікія аднадзённыя зімовыя пуцёўкі на турбазы. Намечана за 8 паездак забяспечыць 320 чалавек. Частка супрацоўнікаў нашага універсітэта ўжо адпачывала на турбазе «Беларусь». Дзень, праведзены сярод снежнай цішыні, кліча іх зноў на ўлонне зімы.

Усяго 2315 студэнтаў і супрацоўнікаў універсітэта было ў паходах летам. Зіма абяцае гэтую лічбу ці не падвоіць. Абяцаюць зіма, любоў да снегу, мясцком і прафком.

С. САЗОНАВА,
студэнтка другога курса аддзялення журналістыкі.

Студэнты нашага універсітэта на лыжнай прагулцы. *Фота: А. Кадзета.*

АБ ШЧАСЦІ, ДАБРЫ, АБАВЯЗКУ

Кнігі твайго выкладчыка, студэнт!

Даследаванню пытанняў камуністычнай маралі, распрацоўцы тэарэтычных і практычных асноў выхавання ў сучасных умовах прысвечана кніга «Асновы марксісцка-ленінскай этыкі». Падрыхтаваная калектывам аўтараў, большасць якіх — супрацоўнікі нашага універсітэта — яна нядаўна выйшла ў выдавецтве «Вышэйшая школа».

У кнізе падрабязна гаворыцца аб узнікненні чалавечай маралі, заканамернасцях яе развіцця і сувязях з грамадска-эканамічнымі адносінамі. Асабліва шмат месца займае ў ёй выяўленне сутнасці і зместу катэгорый марксісцка-ленінскай этыкі, — такіх, як дабро, справядлівасць, абавязак, гонар і пачуццё уласнай годнасці, сумленне, шчасце.

Аўтары справядліва адзначаюць, што гістарычнае развіццё грамадства непазбежна прыводзіць да вышэйшай ступені — камуністычнай маралі, якая ўбірае ў сябе ўсе лепшыя дасягненні духоўнай культуры чалавецтва.

Шматлікімі прыкладамі аўтары ілюструюць дзейснасць камуністычнай маралі, яе перавагу над капіталістычнай.

У гэтай сувязі рэзка крытыкуюцца сучасныя буржуазныя этычныя сістэмы неапазітывізму, прагматызму, экзістэнцыялізму, неатамізму і іншыя.

У цэлым даследаванне — каштоўны ўклад у распрацоўку праблем марксісцка-ленінскай этыкі. Яно, безумоўна, з'явіцца карысным дапаможнікам для студэнтаў, якія вывучаюць асновы марксісцка-ленінскай этыкі.

П. ФУРС,
аспірант кафедры гісторыі, філасофіі, логікі, этыкі, эстэтыкі і навуковага атэізму.

ДАСЛЕДУЕЦЦА ПРАВАПІС

У гэтым годзе выдавецтва «Вышэйшая школа» выдала «Беларускі правапіс».

Сваё даследаванне Я. М. Камароўскі робіць у параўнальна-гістарычным плане. Злабадзённыя пытанні беларускай арфаграфіі разглядаюцца на сучасным матэрыяле ў параўнанні з моўнымі фактамі мінулых стагоддзяў і іншых славянскіх моў, дадзенымі сучаснай дыялекталогіі.

У рабоце асвятляюцца некаторыя праблемы гістарычнага фарміравання і развіцця сучаснай арфаграфічнай сістэмы і графікі. Даецца аналіз і ацэнка важнейшых правіл сучаснай беларускай арфаграфіі. Аўтарам выказваюцца слушныя рэкамендацыі па ўдасканаленню многіх правіл напісання і літаратурнага вымаўлення.

Даследчык падрабязна спыняецца на пытанні ўпарадкавання правапісу слоў беларускай мовы іншаземнага паходжання, складаных слоў і некаторых граматычных форм. Навуковае асвятленне гэтых пытанняў прынясе бясспрэчную карысць беларускаму правапісу.

Праца «Беларускі правапіс» будзе цікавая студэнтам-філолагам, настаўнікам, работнікам друку, радыё і тэлебачання.

А. ЛЯПІЧ,
лабарант.

Не наш тыпаж

...«За акадэмічную непаспяховасць і неахайныя адносіны да універсітэцкай маёмасці выключыць з універсітэта студэнтку другога курса фізічнага факультэта Марыю Бібу...» Гэта выпіска з загаду рэктара універсітэта А. Н. Сеўчанкі, калі можна так сказаць, постскрыптум. Але што ж папярэднічала гэтаму сумнаму постскрыптуму?

Біба брала ў чытальні падручнікі. Брала, як усе, але вяртала—не як усе. Выдзера жмут старонак, і ўжо задзёршы нос, чэша здаваць. Праўда, шпаргалкі не заўсёды дапамагалі, бо двойкі перападалі ў Бібы густа. Ды яе «аперацыі» над падручнікамі да пары да часу з рук ёй сыходзілі. Сумны постскрыптум гэтай гісторыі—толькі яшчэ адно са сведчанняў, як

уся грамадскасць нашага універсітэта адносіцца да гультайства і недобрасумленнасці.

БОЛЬШ БЫ ТАКІХ СУСТРЭЧ!

Тое, што адбылося ў гэты вечар у адной з аўдыторый гуманітарнага корпуса,—не нагадвала ні лекцыі, ні семінарскіх заняткаў. Ішла зусім не рэгламентаваная і разам з тым сур'ёзная і цікавая размова аб прафесіі журналіста, аб нарысе як важнейшым жанры публіцыстыкі.

На сустрэчу са студэнтамі 4 і 5 курсаў аддзялення журналістыкі прыйшлі Аляксей Кулакоўскі, Ігнат Дуброўскі, Уладзімір Юрэвіч. Яны не давалі «гатовых рацэптаў», а дзяліліся сваім багатым вопытам, адказвалі на шматлікія пытанні.

Ад імя кафедры тэорыі і практыкі партыйна-савецкай журналістыкі мне хочацца падзякаваць пісьменнікам-публіцыстам за карысныя парады маладым журналістам.

Е. БОНДАРАВА,
дацэнт кафедры тэорыі і практыкі партыйна-савецкага друку.

УСМЕШКІ НАШЫХ СЯБРОЎ

Сакрат: — Я ведаю, што я нічога не ведаю.
Выкладчык: — Гэта мне гаворыць кожны студэнт.

* * *

Выкладчык: — На экзаменах, бы ў тэатры. Вы выконваеце ролю артыста, я — гледача.
Студэнт: — цудоўна, тады я пазаву суфлёра.

* * *

— Ты чаго на лекцыю не прыйшоў?
— Дзівак, я на іх зусім не хаджу.
— А як жа стараста?
— Ён таксама не ходзіць.

* * *

Як бы ён ні быў завалены працай, яму заўсёды ўдавалася разваліць яе.

* * *

— Слава богу, здаў!..— сказаў студэнт пасля заліку па атэізму.

(«Кішынёўскі універсітэт» за 16 кастрычніка 1965 г.).

Рэдактар А. ЛОЙКА.

АТ 03575 Адрас рэдакцыі: г. Мінск, БДУ імя Ул. І. Леніна, галоўны корпус, п. 212, тэл. 2-07-19. Друкарня выдавецтва «Звязда». Зак. 1338.